

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 178
din data de 19.02.2020

Dosar nr.: 635/2019

Petiția nr.: 5245/11.09.2019

Petenți:

Reclamat:

Obiect: jigniri repetate cu referire la etnia sa

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Petentul reclamă jigniri repetate cu scopul de a aduce atingere demnității sale, crearea unei atmosfere de intimidare, umilitoare legate de etnia din care face parte.

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

5. Prin adresa înregistrată sub nr. 5245/16.10.2019 a fost citat petentul, iar prin adresa înregistrată sub nr. 6162/16.10.2019 a fost citată partea reclamată, pentru termenul stabilit de Consiliu la data de 05.11.2019. S-a solicitat petentului probele care dovedesc existența premiselor săvârșirii faptei de discriminare. Petentul răspunde solicitării prin adresa înregistrată sub nr. 6570/04.11.2019 ce este comunicat părții reclamate prin adresa înregistrată sub nr. 6884/14.11.2019.

6. Prin adresa înregistrată sub nr. 6571/05.11.2019, partea reclamată depune punct de vedere ce este comunicat petentului prin adresa înregistrată sub nr. 6883/14.11.2019.

7. Procedură legal îndeplinită.

8. La termenul stabilit, la ședința de audieri ambele părți au fost absente.

9. Prin adresa înregistrată sub nr. 7630/12.12.2019 și prin adresa înregistrată sub nr. 7932/24.12.2019, petentul depune concluzii scrise.

10. Prin adresa înregistrată sub nr. 7716/16.12.2019, partea reclamată depune concluzii scrise.

IV. Susținerile părților

Susținerea petentului

12. Prin sesizarea înregistrată la CNCD sub nr. 5245/11.09.2019, petentul susține faptul că în data de 18.09.2019 în jurul orei 09.45, în incinta clădirii „Bisericii lui Isus Hristos a Sfinților din zilele din urmă”, când se afla în biroul său împreună cu pregătind cele necesare pentru acea duminică, au ieșit afară în vederea calmării în mod pașnic a lucrurilor din timpul manifestărilor violente dintre reclamat și numitul

13. Petentul arată că partea reclamată i-a adresat jigniri de nenumărate ori, numindu-l „țigan”, cu scopul de a aduce atingere demnității sale, crearea unei atmosfere de intimidare, umilitoare legate de etnia din care face parte, în prezența mai multor persoane, membrii ai acestei biserici.

14. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 7630/12.12.2019, petentul arată că declarația reclamatului nu este adevărată, organele de poliție a luat măsuri de ordin pecuniar împotriva acestuia, așa cum reiese din răspunsul primit de la Poliție depus la dosar, că a fost numit de mai multe ori „țigan” pentru a-l jigni în fața congregației, jigniri confirmate prin e-mail-ul dl. depus la dosar și solicită luarea în considerare înscrisurilor depuse la dosar.

15. În punctul de vedere prezentat, martorul declară că:

- în data de 18.08.2019, în timp ce se afla împreună cu mai multe persoane în clădirea „Bisericii lui Isus Hristos a Sfinților din zilele din urmă”, s-a declanșat un conflict în care reclamatul (.) a început să jignească pe un ton ridicat;

- petentul și numitul au încercat să-l liniștească pe reclamat și în loc să se calmeze, acesta a început să-l jignească și pe numindu-l „țigan” în repetate rânduri cu intenția de a-l umili;

- menționează faptul că petentul nu a adresat nicio insultă numitului pe parcursul întregului conflict.

Susținerea părții reclamate

16. Prin punctul de vedere depus și înregistrat sub nr. 6612/05.11.2019, partea reclamată arată că petentul s-a mai adresat unei instituții a statului, respectiv Poliția Română, reclamând fapte neadevărate printre care și aspectul prezentat în petiție.

17. În urma audierilor efectuate de către organele de cercetare a reieșit că lucrurile sesizate nu sunt adevărate, motiv pentru care măsurile legale întreprinse nu au fost de ordin pecuniar.

18. Se menționează că în discuția avută cu petentul, pastor în aceeași biserică, i-a spus, în mod constructiv, că trebuie să-și îmbunătățească cunoștințele de gramatică a limbii române, acesta s-a simțit lezat.

19. Se arată că domnul administrator al organizației din care fac parte, îi discriminează pe criteriul persoanelor cu handicap, prin refuzul de a face locuri de parcare destinate persoanelor cu nevoi speciale.

20. Aspectele semnalate de către petent prin care reclamă discriminarea pe criterii etnice, partea reclamată consideră că această discriminare nu a avut loc și că persoanele implicate de către acesta în susținerea celor reclamate nu au fost prezente la fața locului, iar martorul care a fost audiat, face acest lucru „cu scopul de a folosi arma răzbunării”.

V. Motivele de fapt și de drept

21. În fapt, Colegiul director reține că petentul reclamă jigniri repetate cu scopul de a aduce atingere demnității sale, crearea unei atmosfere de intimidare, umilitoare legate de etnia din care face parte.

22. În drept, Colegiul director analizează în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al O.G. nr.137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

23. Colegiul Director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că potrivit jurisprudentei sale, discriminarea presupune tratarea diferită, fără o justificare obiectivă și rezonabilă, a unor persoane aflate în situații relativ similare în baza unui criteriu interzis. Articolul 14 nu interzice ca Statele membre să trateze diferit grupuri de persoane cu scopul de a corecta "inegalități de fapt" între acestea. Întrădevăr, în anumite situații, eșecul, în sine, de a încerca corectarea inegalităților prin tratament diferit, poate da naștere unei încălcări a Articolului 14 (a se vedea cauza "*relating to certain aspects of the laws on the use of languages in education in Belgium*", § 10; cauza *Thlimmenos v. Grecia*, no. 34369/97, § 44, ECHR 2000-IV; cauza *Stec și alții v. Marea Britanie* [GC], no. 65731/01, § 51, ECHR 2006-VI). Statele contractante dispun de o marjă de apreciere pentru a analiza dacă și în ce condiții diferențele aplicate unor situații similare justifică un tratament diferit.

24. Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv (vezi *Sermide SpA v. Cassa Conguaglio Zuccherio and others*, Cauza 106/83. 1984 ECR 4209, para 28; *Koinopraxia Enoseon Georgikon Synetairismon Diacheir iseos Enchorion Proionton Syn PE (KYDEP) v. Council of the European Union and Commission of the European Communities*, Cauza C-146/91, 1994 ECR I-4199; Cauza C-189/01 *Jippes and others* 2001 ECR I-5689, para 129; Cauza C-149/96 *Portugal vs. Council* 1999 ECR I-8395 para.91).

25. Conform art. 2 alin.1 din O.G. 137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, constituie discriminare „orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, **etnie**, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

26. Colegiul director analizează dacă în cazul semnalat de către petent se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare. Pentru ca o faptă să fie calificată discriminatorie trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile;

b) existența unui criteriu de discriminare conform. art. 2 alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată;

c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege;

d) tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop să nu fie adecvate și necesare.

27. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din O.G. nr. 137/2000. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 *deosebirea, excluderea, restricția sau preferința* trebuie să aibă la bază unul dintre *criteriile* prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile*, dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată anterior, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

28. Având în vedere aspectele de mai sus precum și petiția dată, Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării trebuie să analizeze în ce măsură afirmațiile părții reclamate au o natură discriminatorie, astfel cum este prevăzut în art. 2 alin.1 al O.G. nr.137/2000 republicată.

29. Totodată, din analiza obiectului plângerii deduse soluționării, Colegiul director se raportează și la jurisprudența CEDO pentru a defini limita dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitate.

30. Privind libertatea de exprimare, CEDO analizează trei aspecte:

- legalitatea restrângerii, și anume existența unei baze legale interne, și calitatea normei juridice (legea trebuie să fie accesibilă, precisă și previzibilă în așa fel încât să se înțeleagă restrângerea în mod clar, totodată trebuie să permită estimarea consecințelor faptelor contrare legii);

- legitimitatea restrângerii, ceea ce trebuie să fie prevăzută de Convenție (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești);

- necesitatea restrângerii într-o societate democratică.

31. Totodată, potrivit art. 15 din O.G. 137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.

32. Colegiul director reține că, în speță, trebuie analizată raportarea aspectelor semnalate la libertatea de exprimare și corelativ la dreptul de a nu fi supus discriminării. Este evident faptul că dreptul de a nu fi supus discriminării constituie unul dintre drepturile fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept cu aplicare imediată și nu progresivă având în vedere că discriminarea în sine este un afront adus demnității umane. Tratamentul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop sau ca efect umilirea, degradarea sau interferența cu demnitatea persoanei

discriminate, în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public. Tratând pe cineva mai puțin favorabil datorită unor criterii inerente sugerează în primul rând dispreț sau lipsă de respect față de demnitatea sa umană.

33. În doctrina de specialitate privitoare la dreptul la opinie și exprimare, precum și exercitarea acestuia, se remarcă, sub acest aspect, că Pactul internațional privitor la drepturile civile și politice (publicat în Colecția de Legi și Decrete IV/1974) prin art. 19 alin. 3 stabilește că „exercițiul libertății de exprimare comportă îndatoriri speciale și responsabilități speciale și că poate fi supusă anumitor restricții care trebuie să fie expres stabilite prin lege și sunt necesare: respectul drepturilor sau reputației altora; salvagădării siguranței naționale, ordinii publice, sănătății sau moralității publice”.

34. Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994, prevede în art.10 că: “orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare” și precizează în mod expres limitele acestui drept în alineatul 2 al aceluiași articol: “exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei) ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru (...) protecția reputației sau a drepturilor altora.”

35. Colegiul director mai reține și că partea reclamată i-a adresat jigniri de nenumărate ori, numindu-l „țigan”, precum și faptul că în urma conflictului dintre aceștia, organele de poliție a luat măsuri de ordin pecuniar împotriva acestuia, o copie a procesului verbal al contravenției fiind depus ca probă la dosar.

36. Analizând susținerile părților reclamate, înscrisurile depuse la dosar și a sesizării, astfel cum este formulată, Colegiul director apreciază că afirmațiile părții reclamate cu referire la etnia petentului, etichetat ca fiind “țigan” are un caracter discriminatoriu, care duce la instigare la ură rasială și aduce atingere demnității petentului.

37. Având în vedere motivele expuse mai sus, Colegiul director constată că se întrunesc cumulativ elementele constitutive ale unei fapte de discriminare prevăzute de art. 2 alin. 1 și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată, constatând astfel săvârșirea unei fapte de discriminare și decide sancționarea părții reclamate cu avertisment conform art. 7 din O.G. nr. 2/2001 *privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare*.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, **cu 5 voturi pentru și 2 voturi împotriva** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate constituie fapte de discriminare potrivit **art. 2, alin. 1 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată;

2. Sancționarea părții reclamate cu avertisment, potrivit **art. 7 din O.G. nr. 2/2001** privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare** cu modificările și completările ulterioare, republicată și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 19.02.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DINCĂ ILIE – Membru, GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, POPA SORINA CLAUDIA – Membru, SANDU TATIANA VERONICA – Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 / 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD

Data redactării: 25.03.2020
Redactată și motivată I.D./F.L.I.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare** cu modificările și completările ulterioare, republicată și **Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.